

PANÍ DOMU

1. Tomáš Töpfer: Chci udělat něco pro druhé

05.02.2024 Paní domu

strana: 80 rubrika: Rande s celebritou

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** Ostravě (2); Činoherním; divadle; Státním

Na divadle například mlékař Tovje v Šumaři na střeše. V televizi zubař Král v Životě na zámku či štábní strážmistr Arazím v Četnících. A v kině politik František Kriegel v Muži, který stál v cestě. Odehrál spoustu rozšafných postav a teď zhubl. A už nechce moc hrát...
RANDE S CELEBRITOU

Jako maličký okukoval popeláře, moc se mu líbilo, jak jezdí na stupátku za vozem. Pak chtěl být doktorem. A potom ho maminka vzala do nedalekého divadla. Cestou domů jí oznámil, že se stane hercem. Narodil se v pražském Motole, ale klukovské lumpárny už vyváděl ve vnitroblocích vinohradských činžáků. "Někde tam možná ještě jsou rozbité okenní tabulky, jak jsme si hráli s bráchou Pavlem a dalšími se vzduchovkou, anebo na četníky a na zloděje..." Čestný občan Prahy 2 a ředitel zdejšího divadla Tomáš Töpfer bydlí na Vinohradech dodnes, byť často pobývá i mimo Prahu. "Mám ekochalupu u lesa..."

Vláčky byly nej!

Když byl hodný, sundala mu maminka ze skříně dva kufry s vláčky. "V obýváku jsem si pak mohl postavit koleje. Na těch starých papírových kufrech byla bíle napsána písmena a číslice a já nevěděl proč." Teprve v dospělosti Tomáš pochopil, že to byly kufry, s nimiž se jeho maminka vrátila z transportu.

"Nejkrásnější chvíle mého dětství byly schované v nich..." Po Únoru sebrali komunisté Tomášově mamince firmu a babičce několik domů. "Moc veselý to nebylo." Ale nebylo to prý tak hrozné jako za války, a tak se s tím rodina vyrovnala. Za války přišli nejen o majetky, ale hlavně o řadu příbuzných. Otec, původně obchodník, přežil Osvětim a také pochod smrti. Tomášova maminka zůstala v Terezíně do konce války, protože uměla psát na stroji a těsnopis, a to se terezínské samosprávě hodilo. "O zážitcích z války se u nás nikdy nemluvalo, tatínek měl na předloktí číslo a já dlouho nevěděl proč."

S Hrušínským byla legrace

Tomáš vystudoval herectví na brněnské konzervatoři a pak byl přijat na DAMU, kde ho učili Vítězslav Vejražka a dva roky i Rudolf Hrušínský. "S ním se krásně mlčelo. A úžasně nám předehrával. Vůbec nejlíj předehrával ženské, to jsme se váleli smíchy."

Život pod dohledem

Hrát začal v Divadle Petra Bezruče v Ostravě. "Moc rád na to vzpomínám. Sešla se tam báječná parta a dělali jsme hezké divadlo." Brzy ale musel jít o dům dál – znelíbil se StB a byl veden jako podvratný živel. "Založili na mě spis a vedli ho až do roku 89. Z něho se dochovalo přes 300 stran." "Díky" tomu bylo těch "o dům dál" postupně několik, až se v roce 1987 dostal do "domovského" Divadla na Vinohradech. "Bylo to divadlo mých snů." Léta budování...

V 90. letech dostali Tomáš Töpfer s bratrem v restituci zpět nemovitosti, které bývaly v majetku jejich předků, včetně domu, v němž je hostinec U Kalicha. "Brácha byl celý život hospodský, tak jsme se toho ujali, i když on zpočátku moc nechtěl, že to je moc velké. Ale já do toho chtěl jít, říkal jsem mu, že mu budu dělat to zázemí, faktury a účetnictví." Hostinec provozují coby firma Töpfer a bratr dodnes. Ale Tomáš Töpfer byl a je hybatelem i co se týče divadla. Kdysi vymyslel první letní shakespearovské představení v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu.

"S Eliškou Balzerovou jsme si půjčili židle ze smíchovské školy, naložili jsme je na avii a stavěli jsme hlediště. Dělali jsme to s nádherným pocitem svobody. Náš nápad, v naší režii." A pár let nato se zaměřili na zavřené a zdevastované divadlo v Nuselském údolí. Založili Nadaci Fidlovačka, uspořádali benefiční koncerty, sehnali sponzory, dali výpovědi v domovském Divadle na Vinohradech – a 28. října 1998 bylo v Divadle na Fidlovačce první představení! Po třinácti letech pak předal Tomáš Töpfer ředitelnu Fidlovačky Elišce Balzerové a přesunul se do ředitelny Divadla na Vinohradech, v níž je doma dodnes.

Před kamerou

Při vyslovení jeho jména si každý vybaví četníka Arazíma, rázného chlapíka se šibalským úsměvem, který po osm let natáčení velel brněnské pátračce. "Sám nerozumím tomu, že jsem to zvládl. Ráno v pět jsem sedl do auta, před sedmou jsem byl v Brně. Před čtvrtou jsem jel zpátky do Prahy do divadla, tam jsem chvíli úřadoval, pak představení, spát jsem šel v půl druhé a ráno nanovo." Vloni šel do kin film napsaný herci na tělo – Muž, který stál v cestě. Oním mužem je lékař a politik František Kriegel, který se v roce 1968 po okupaci vzepřel Brežněvovi a jako jediný z československé delegace, v níž bylo celé vedení státu, nepodepsal nadiktovaný protokol, který znamenal "přijetí bratrské pomoci SSSR". Film se natáčel i v ukrajinské Buči, na poklidném kyjevském předměstí. Jen

o pár týdnů později se tam odehrál strašlivý masakr. Udělalo se mi až špatně. Taková hrůza!"

Táta i dědeček

S kolegyní herečkou Zuzanou Hodkovou se oženil už ve dvaceti. Narodily se jim dcery Tereza a Marta. Po rozvodu jeho bývalá žena s dívkami emigrovala, zjistil to, až když už byly v Americe!

Pět let se pak s dcerami, kterým bylo v době odchodu 14 a 12 let, neviděl! Díky Tereze je dnes Tomáš Töpfer dědečkem. Mladší Marta je významnou zpěvačkou latinskoamerické hudby. Vydala několik alb, koncertuje po celém světě. V roce 1992 se Tomáš Töpfer ženil podruhé a jeho paní Marta přivedla do rodiny dceru Lucii.

Plní si sny...

Před lety si se ženou nechali v městečku nedaleko Prahy postavit dřevěný dům, srub z borovicových klád dovezených od polárního kruhu. "Na tom je nejhezčí, že ten dům pořád voní..." Na poliče má vláčky.

V garáži mopeda. Chodí na ryby. Z okna rád pozoruje srnky u lesa. Ke splněným snům lze přiřadit i to, že se mu nedávno podařilo zhubnout! "Moje dieta jsou poloöpfer: viční porce, ale dlouhodobě. Chtěl jsem to já sám." Prý ho štvalo, že mu vždycky, když mu doktor vypočítal BMI, vyšla obezita.

"Dokonce jsem lhal, že jsem vyšší, než jsem, a stejně! Tak jsem si to nařídil. Chci se dostat na normální hodnotu, kterou bych měl ve svém věku mít." Již zesnulý báječný herec Michal Pavlata jednou o Tomáši Töpferovi řekl: "Tomáš Töpfer, to je docela dobrý. Tomáš Töpfer je věc, která mě přivádí do dobré nálady. On je firma, dneska už vlastně instituce. Všechno dotáhne do konce. Až je s tím trapnej. Tomáš Töpfer je Žid, kterej se povedl!"

Co řekl o... .. sobě: "Když se mluví o cestě a cíli, pak mě vždycky víc bavila ta cesta. Ta může být zábavnější, než rychle dosáhnout cíle."

... anekdotách: "Pokud je anekdota dobrá, tak je to takové zhuštěné moudro, takové Maggi v kostce. Vtipy si nikam nezapisuju. Většinou si vzpomenu, když je dobrá nálada a vypráví se, tak hlava najednou sepne."

... ještě o sobě: "Pokud jde o můj obor, už jsem udělal, co jsem mohl. Zahrál jsem si všechno, co jsem si zahrát chtěl. Chci ale ještě na stará kolena udělat něco pro druhé. Chci na sebe vzít kousek odpovědnosti a znovu se ucházet o místo v Senátu. Mám pocit, že je to potřeba."

Tomáš Töpfer (73) ve zkratce:

* Narodil se 10. ledna 1951 v Praze. * Byl členem Dismanova dětského rozhlasového sboru. * Vystudoval konzervatoř v Brně a pak DAMU. * 1972–73 Divadlo Petra Bezruče v **Ostravě**. * Hrál ve **Státním divadle v Ostravě**, v **Činoherním** studiu v Ústí nad Labem, v Divadle E. F. Buriana. * 1987–98 Divadlo na Vinohradech. * 1995 s Eliškou Balzerovou založili Nadaci Fidlovačka. * 1998–2012 Divadlo na Fidlovačce, ředitel, herec, režisér. * Od 2012 Divadlo na Vinohradech, ředitel, herec, režisér. * Filmy: např. Maturita za školou (1973), Nikola Šuhaj loupežník (1977), Jak básníkům chutná život (1987), Domina (2010), Poslední cyklista (2014), Vysoká hra (2020),

Vražedné stíny (2022), Muž, který stál v cestě (2023). * Seriály: např. Život na zámku (od 1995), Četnické humoresky (od 2001), Nemocnice na kraji města po 20 letech (2003), Nemocnice na kraji města – nové osudy (2008), Vyprávěj (2009), První republika (2014), Zlatá labuť (2023). * Ocenění: Cena Alfréda Radoka (1995, Jacobowski a plukovník), Zvláštní cena Thálie za vzkříšení divadla v Nuslích, Divadla na Fidlovačce (1999, cenu obdržel spolu s Eliškou Balzerovou), Cena Thálie (2006, Tovje v Šumaři na střeše). * Učil činoherní herectví na DAMU * 2006–12 a od 2022 senátorem bez pol. přísl. za ODS. * Rodina: Manželka Marta. Dcery Tereza a Marta z prvního manželství. Vnoučata.

* Kde ho můžete vidět: www.i-divadlo.cz/profily/tomas-topfer

V seriálu Četnické humoresky s Ivanem Trojanem (2001–2007).

S Pavlou Vitázkovou v krimifilmu Domina (2010).

S Martou Vančurovou v představení Divadla na Vinohradech Jacobowski a plukovník (1998).

V rodinném dramatu České televize Tenký led s Pavlem Havránkem, Zuzanou Mixovou a Danou Syslovou (1985).

S Radkem Holubem v pohádce Šťastný smolař (2012). S Eliškou Balzerovou ve slavném představení Divadla na Fidlovačce Šumař na střeše (2012).

S Pavlem Křížem v komedii Jak básníci čekají na zázrak (2016).

Františka Kriegl si zahrál ve filmu Muž, který stál v cestě (2023).

✿ rande s celebritou

▲ V rodinném dramatu České televize *Tenký led* s Pavlem Havránkem, Zuzanou Míxovou a Danou Syslovou (1985).

▲ S Martou Vančurovou v představení Divadla na Vinohradech *Jacobowski a plukovník* (1998).

Tomáš Töpfer: Chci udělat něco PRO DRUHÉ

Na divadle například mlékař Tovje v Šumaři na střeše. V televizi zubař Král v Životě na zámku či štábní strážmistr Arazím v Četnicích. A v kině politik František Kriegel v Muži, který stál v cestě. Odehrál spoustu rozšafných postav a teď zhubl. A už nechce moc hrát...

bíle napsána písmena a česlice a já nevěděl proč. Teprve v dospělosti Tomáš pochopil, že to byly kufry, s nimiž se jeho maminka vrátila z transportu. „Nejkrásnější chvíle mého dětství byly schované v nich...“ Po Únoru sebrali komunisté Tomášově mamince firmu a babičce několik domů. „Moc veselý to nebyla.“ Ale nebylo to prý tak hrozné jako za války, a tak se s tím rodina vyrovnala. Za války přišli nejen o majetky, ale hlavně o řadu příbuzných. Otec, původně obchodník, přežil Osvětim a také pochod

smrti. Tomášova maminka zůstala v Terezíně do konce války, protože uměla psát na stroji a těsnopis, a to se terezínské samosprávě hodilo. „O zážitcích z války se u nás nikdy nemluvalo, tatínek měl na předloktí číslo a já dlouho nevěděl proč.“

S Hrušínským byla legrace Tomáš vystudoval herectví na brněnské konzervatoři a pak byl přijat na DAMU, kde ho učili Vítězslav Vejražka a dva roky i Rudolf Hrušínský. „S ním se krásně mlčelo. A úžasně nám předehrával. Vůbec nejlip předehrával ženské, to jsme se váleli smíchy.“

Život pod dohledem Hrát začal v Divadle Petra Bezruče v Ostravě. „Moc rád na to vzpomínám. Šešla se tam báječná parta a dělali jsme hezké divadlo.“ Brzy ale musel jít o dům dál – znelibil se StB a byl veden jako podvratný živel. „Založili na mě spis a vedli ho až do roku 89. Z něho se dochovalo přes 300 stran.“ „Díky“ tomu bylo těch „o dům dál“ postupně několik, až se v roce 1987 dostal do „domovského“ Divadla na Vinohradech. „Bylo to divadlo mých snů.“

Jako maličký okukoval popeláře, moc se mu líbilo, jak jezdí na stupátku za vozem. Pak chtěl být doktorem. A potom ho maminka vzala do nedalekého divadla. Cestou domů jí oznámil, že se stane hercem. Narodil se v pražském Motole, ale klukovské lumpárny už vyváděl ve vnitroblocích vinohradských činžáků. „Někde tam možná ještě jsou rozbité okenní tabulky, jak jsme si hráli s bráchou Pav-

lem a dalšími se vzduchovkou, anebo na četnících a na zloděje...“ Čestný občan Prahy 2 a ředitel zdejšího divadla Tomáš Töpfer bydlí na Vinohradech dodnes, byť často pobývá i mimo Prahu. „Mám ekochalupu u lesa...“

Vláčky byly nejt! Když byl hodný, sundala mu maminka ze skříně dva kufry s vláčky. „V obýváku jsem si pak mohl postavit koleje. Na těch starých papírových kufrech byla

▲ V seriálu *Četnické humoresky* s Ivanem Trojanem (2001–2007). ▲ S Pavlou Vítázkovou v krimifilmu *Domina* (2010).

CO ŘEKLO...

... **sobě:** „Když se mluví o cestě a cíli, pak mě vždycky víc bavila ta cesta. Ta může být zábavnější, než rychle dosáhnout cíle.“

... **anekdotách:** „Pokud je anekdota dobrá,

▲ S Radkem Holubem v pohádce *Šťastný smolař* (2012). ▲ S Eliškou Balzerovou ve slavném představení Divadla na Fidlovačce *Šumař na střeše* (2012).

„tak je to takové zhuštěné moudro, takové Maggi v kostce. Vtipy si nikam nezapisuju. Většinou si vzpomenu, když je dobrá nálada a vypráví se, tak hlava najednou sepne.“

... ještě o sobě:

„Pokud jde o můj obor, už jsem udělal, co jsem mohl. Zahrál jsem si všechno, co jsem si zahrát chtěl. Chci ale ještě na stará kolena udělat něco pro druhé. Chci na sebe vzít kousek odpovědnosti a znovu se ucházet o místo v Senátu. Mám pocit, že je to potřeba.“

Léta budování...

V 90. letech dostali Tomáš Töpfer s bratrem v restituci zpět nemovitosti, které bývaly v majetku jejich předků, včetně domu, v němž je hostinec U Kalicha. „Brácha byl celý život hospodský, tak jsme se toho ujali, i když on zpočátku moc nechťel, že to je moc velké. Ale já do toho chtěl jít, říkal jsem mu, že mu budu dělat to zájem, faktury a účteničky.“ Hostinec provozují coby firma Töpfer a bratr dodnes. Ale Tomáš Töpfer byl a je hybatelem i co se týče divadla. Kdysi vymyslel první letní shakespearovské představení v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu. „S Eliškou Balzerovou jsme si půjčili židle ze smíchovské školy, naložili jsme je na avii a stavěli jsme hlediště. Dělati jsme to s nádherným pocitem svobody. Náš nápad, v naší režii.“ A pár let nato se zaměřili na zavřeně a zdevastované divadlo v Nuselském údolí. Založili Nadaci Fidlavačka, uspořádali benefiční koncerty, sehnali sponzory, dali výpovědi v domovském Divadle na Vinohradech – a 28. října 1998 bylo v Divadle na Fidlavačce první představení! Po třinácti letech pak předal Tomáš Töpfer ředitelnu Fidlavačky Elišce Balzerové a přesunul se do ředitelny Divadla na Vinohradech, v níž je doma dodnes.

TEXT: HELENA LETOVÁ, FOTO: HERMANPRESS, DIVADLO NA VINOHRADĚCH, BO ILLUSION, ČESKÁ TELEVIZE, ČSD, DIVADLO.CZ

▲ S Pavlem Křížem v komedii Jak básníci čekají na zázrak (2016).

▲ Františka Kriegla si zahrál ve filmu Muž, který stál v cestě (2023).

Před kamerou

Při vyslovení jeho jména si každý vybaví četníka Arazíma, rázného chlapíka se šibalským úsměvem, který po osm let natáčení velel brněnské pátračce. „Sám nerozumím tomu, že jsem to zvládl. Ráno v pět jsem sedl do auta, před sedmou jsem byl v Brně. Před čtvrtou jsem jel zpátky do Prahy do divadla, tam jsem chvíli uřádoval, pak představení, spát jsem šel v půl druhé a ráno nanovo.“ Vloni šel do kin film napsaný herci na tělo – Muž, který stál v cestě. Oním mužem je lékař a politik František Kriegel, který se v roce 1968 po okupaci vzepl Brežněvovi a jako jediný z československé delegace, v níž bylo celé vedení státu, nepodepsal nadiktovaný protokol, který znamenal „přijetí bratrské pomoci SSSR“. „Film se natáčel i v ukrajinské Buči, na poklidném kyejském předměstí. Jen o pár týdnů později se tam odehrál strašlivý masakr. Udělalo se mi až špatně. Taková hrůza!“

Táta i dědeček

S kolegyní herečkou Zuzanou Hodkovou se oženil už ve dvaceti. Narodily se jim dcery Tereza a Marta. Po rozvodu jeho bývalá žena s dívkami emigrovala, zjistil to, až když už byly v Americe! Pět let se pak s dcerami, kterým bylo v době odchodu 14 a 12 let, neviděl! Díky Tereze je dnes Tomáš Töpfer dědečkem. Mladší Marta je významnou zpěvačkou latinskoamerické hudby. Vyдалa

několik alb, koncertuje po celém světě. V roce 1992 se Tomáš Töpfer ženil podruhé a jeho paní Marta přivedla do rodiny dceru Lucii.

Plní si sny...

Před lety si se ženou nechali v městečku nedaleko Prahy postavit dřevěný dům, srub z borovicových klad dovezených od polárního kruhu. „Na tom je nejhezčí, že ten dům pořád voní...!“ Na poličce má vlničky. V garáži mopeda. Chodí na ryby. Z okna rád pozoruje srnky u lesa. Ke splněným snům lze přidat i to, že se mu nedávno podařilo zhubnout! „Moje dieta jsou polo-

viční porce, ale dlouhodobě. Chťel jsem to já sám.“ Prý ho štvalo, že mu vždycky, když mu doktor vypočítal BMI, vyšla obezita. „Dokonce jsem lhal, že jsem vyšší, než jsem, a stejně! Tak jsem si to nařídil. Chci se dostat na normální hodnotu, kterou bych měl ve svém věku mít.“ Již zesnulý báječný herec Michal Pavlata jednou o Tomáši Töpferovi řekl: „Tomáš Töpfer, to je docela dobrý. Tomáš Töpfer je věc, která mě přivádí do dobré nálady. On je firma, dneska už vlastně instituce. Všechno dotáhne do konce. Až je s tím trapnej. Tomáš Töpfer je Žid, kterej se povedl!“

TOMÁŠ TÖPFER (73) ve zkratce:

- ★ **Narodil se** 10. ledna 1951 v Praze.
- ★ **Byl členem** Dismanova dětského rozhlasového sboru.
- ★ **Vystudoval** konzervatoř v Brně a pak DAMU.
- ★ **1972–73** Divadlo Petra Bezruče v Ostravě.
- ★ **Hrál** ve Státním divadle v Ostravě, v Činoherním studiu v Ústí nad Labem, v Divadle E. F. Buriana.
- ★ **1987–98** Divadlo na Vinohradech.
- ★ **1995** s Eliškou Balzerovou založili Nadaci Fidlavačka.
- ★ **1998–2012** Divadlo na Fidlavačce, ředitel, herec, režisér.
- ★ **Od 2012** Divadlo na Vinohradech, ředitel, herec, režisér.
- ★ **Filmy:** např. Maturita za školou (1973), Nikola Šuhaj loupežník (1977), Jak básníkům chutná život (1987), Domina (2010), Poslední cyklista (2014), Vysoká hra (2020),
- ★ **Vražedné stíny** (2022), Muž, který stál v cestě (2023).
- ★ **Seriály:** např. Život na zámku (od 1995), Četnické humoresky (od 2001), Nemocnice na kraji města po 20 letech (2003), Nemocnice na kraji města – nové osudy (2008), Vyprávěj (2009), První republika (2014), Zlatá labuť (2023).
- ★ **Ocenění:** Cena Alfréda Radoka (1995), Jacobovský a plukovník, Zvláštní cena Thálie za vzkríšení divadla v Nuslicích, Divadla na Fidlavačce (1999, cenu obdržel spolu s Eliškou Balzerovou), Cena Thálie (2006, Tovje v Sumari na střeše).
- ★ **Učil** činoherní herectví na DAMU
- ★ **2006–12 a od 2022** senátorem bez pol. přísl. za ODS.
- ★ **Rodina:** Manželka Marta. Dcery Tereza a Marta z prvního manželství. Vnučata.

● **Kde ho můžete vidět:** www.i-divadlo.cz/profil/tomas-topfer

« zpět na začátek